

Persuasiune si Manipulare

Prin **persuasiune** înțelegem acțiunea de a convinge într-un mod sau altul pe cineva sa facă sau sa aleagă un lucru.

Persona care ia decizia o face de multe ori pe baza altor tipuri de argumente decât cele logice sau cele logico-corecte, fiind convinsa de „necesitatea” sau „importanta” aparenta a acțiunii sau lucrului respectiv.

În acest sens putem spune ca **reclamele sunt persuasive**. Ni se spune zilnic, în fel și chip, ca ne trebuie un telefon mobil, un anume detergent, un anume medicament, produs cosmetic, o caseta s.a., dar nu ni se demonstrează cu argumente acest fapt.

Ce ne spun reclamele? Într-o forma simpla, directa, făcând apel cel mai adesea la trebuințele și la sensibilitatea noastră, ni se recomanda sa consumam ceva. Uneori însă reclamele **nu argumentează** ideea de a consuma acel produs; se întâmpla ca ele sa contina și **greșeli logice** regretabile.

De exemplu, ni se spune ca:

- XXX protejează împotriva cariilor pentru ca gustul sau durează foarte mult. (Este evident ca nu gustul ne protejează dantura.)
- YYY oferă un salariu pe viața timp de 25 de ani. (De ce 25 de ani este totuna cu viața? Dacă trăim mai mult?)
- Trebuie sa bem ZZZ pentru ca un hot a furat originalul și noi îl putem găsi consumând mai multa băutura răcoritoare. (Dacă fost furat originalul, oare ce suntem invitați sa bem?)

Alteori ni se dau îndemnuri nepoliticoase de tipul:

Nu privi aici casca ochi când cumperi!

Indemnul este lansat din partea unor organisme de protejare a consumatorilor. Este drept, greșeala lor nu este de argumentare, ci de adresare, denotând lipsa de respect pentru consumator. Reclama are însă efecte persuasive.

Se spune ca trăim într-o perioada de explozie informațională, ca informația ne asaltează, fie ca vrem, fie ca nu vrem. A înțelege caracterul persuasiv al reclamelor face parte dintre instrumentele noastre de protecție împotriva comunismului, a proastei calități, a modei cu orice preț, a subjugării noastre de către producătorii de bunuri (alimente, de vestimentație, de divertisment în general).

Prin **manipulare** înțelegem acțiunea de a influența prin mijloace specifice opinia publică, astfel încât persoanele manipulate sa aibă impresia ca acționează conform ideilor și intereselor proprii. În realitate însă ele preiau o părere (argumentare, idee, evaluare) care nu le aparține, ci le-a fost indusa prin diferite mijloace. Iată câteva exemple:

a) Ziaristul care face un comentariu este foarte cunoscut. I se preia punctul de vedere pentru ca este faimos, sau este de la un ziar sau de la o revista de prestigiu. Este la moda. Aceasta situație poarta numele de efect de prestigiu al mass-mediei.

b) Ni se spune ca majoritatea oamenilor cred lucrul respectiv. Noi nu vrem sa fim mai prejos; nu avem taria unei opinii separate. Este vorba de forța opiniei majoritare.

c) Ni se spune ca părinți au idei învechite. Tinerii știu ce vor. Noi suntem tineri si nu putem fi de acord cu cei bătrâni. Este vorba de folosirea unor mecanisme sau trasaturi psihologice pentru a obține efectul dorit (de cele mai multe ori alegerea unor produse).

Manipularea mai poarta si numele de **„violenta simbolica”**. Nu suntem bătuti, bruscati, forțati sa credem sau sa facem ceva. Cunoscându-ni-se felul de a fi, specificul vârstei sau alte particularitati, putem fi determinati sa credem ceea ce o persoana sau un grup de persoane si-a propus sa ne facă sa credem. Daca am fi întrebați cine ne-a influențat, am răspunde cu mândrie ca nimeni. Pe asta mizează si cei care ne manipulează. Pe hotatara noastră de a nu ne lăsa „duși de nas”, de a crede ceea ce vrem noi sa credem. Din nefericire insa, in manipulare suntem aduși in situația de a vrea ceea ce au hotărât alții ca trebuie, astfel incit ei sa-si atingă scopurile.

Ce este de făcut, cum trebuie sa procedăm pentru a rezista persuasiunii sau manipulării?

1. Cereți argumente. Întrebați sau întrebați-va singuri de ce oare?
2. Analizați logic argumentele pe care le primiți.
3. Încercați sa produceți contraargumente. Daca ați reușit, cântăriți-le si vedeți daca sunt sau nu contradictorii.
4. Nu va grăbiți sa decideți, dar nici nu taraganiti la nesfârșit luarea unei hotărâri.
5. Sfătuiți-va cu o persoana a cărei putere de decizie o apreciați.
6. Sfătuiți-va cu o persoana in care aveți încredere, chiar daca nu știe multe lucruri in domeniul respectiv. Ea va cunoaște opțiunile, valorile si trebuințele si se poate „pune in pielea voastră”.
7. Căutați cazuri asemănătoare. Istoria se repeta, deși mulți considera ca n-ar trebui sau ca nu este așa.
8. Nu toți cei care va sfătuiesc sa faceți ceva vor sa va manipuleze.
9. Nu toți care va determina sa faceți ceva au si de câștigat de pe urma acestui fapt.

10. Rareori părinți va vor răul. Nu-i suspectați de manipulare. Dacă totuși o faceți, convingeți-va prin toate mijloacele ca așa este. Discutați cu ei deschis asemenea probleme.